

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті обґрунтовано необхідність формування педагогічної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей в процесі навчання у закладах вищої освіти. Визначені та схарактеризовані педагогічні умови цього процесу, зокрема: формування стійкої мотивації щодо постійної самоосвітньої діяльності та набуття педагогічних знань як складової фахової компетентності; методична підготовка викладачів спеціальних дисциплін; створення відповідного навчально-методичного інструментарію та доцільне використання нових інформаційних технологій.

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці технічних спеціальностей, активізація навчально-пізнавальної діяльності, заклади вищої освіти, педагогічна компетентність, педагогічні умови.

Abstract

The article substantiates the need for the formation of pedagogical competence of future specialists in technical specialties in the learning process in higher education institutions. The pedagogical conditions of this process are defined and characterized, in particular: formation of steady motivation concerning constant self-educational activity and acquisition of pedagogical knowledge as a component of professional competence; methodical training of teachers of special disciplines; creation of appropriate educational and methodological tools and appropriate use of new information technologies.

Keywords: professional training, specialists in technical specialties, intensification of educational and cognitive activities, institutions of higher education, pedagogical competence, pedagogical conditions.

Вступ

Особливості інноваційного розвитку суспільства та технологій виробництва висувають нові вимоги до функціональних обов'язків і завдань фахівців технічних спеціальностей. Відповідним чином реагує і система освіти, яка визнала за основоположний в процесі підготовки фахівців саме компетентнісний підхід, відповідно до якого цілеспрямоване формування відповідального, конкурентоспроможного, мобільного фахівця, який користується попитом на ринку праці.

Результати дослідження

Необхідність формування саме педагогічної компетентності як складової фахової компетентності студентів технічних спеціальностей обґрунтована нами у дослідженнях [1-7].

Зміна орієнтирів в процесі підготовки майбутніх фахівців зумовлює проблему пошуку педагогічних умов та методичних особливостей щодо вирішення окремих педагогічних завдань. Зокрема, на думку Н. Іпполітової та Н. Стерхової, педагогічні умови є важливим компонентом педагогічної системи в цілому та в загальному віддзеркалюють усю сукупність можливостей освітнього середовища, впливають на усі аспекти діяльності освітньої системи, забезпечують її ефективне функціонування [8, с. 9].

Опираючись на проведений аналіз наукових досліджень під педагогічними умовами формування педагогічної компетенції студентів технічних спеціальностей будемо розуміти

сукупність обставин, які дозволяють ефективно організувати навчальний процес фахової підготовки студентів машинобудівних спеціальностей з метою цілеспрямованого розвитку педагогічної компетенції як однієї з передумов майбутньої ефективної професійної діяльності.

1) розвиток позитивної мотивації щодо здійснення самоосвітньої діяльності та набуття педагогічних знань;

2) вдосконалення методичної підготовки викладачів технічних фахових дисциплін з метою формування у майбутніх фахівців технічних спеціальностей педагогічної компетентності;

3) розробка та створення навчально-методичного забезпечення впровадження в процес професійної підготовки студентів технічних спеціальностей методів активного навчання, які є основою для формування педагогічної компетенції;

4) використання комп'ютерних технологій в процесі розвитку у майбутніх фахівців технічних спеціальностей педагогічної компетенції.

Перша умова безпосередньо пов'язана з формування мотивації щодо здійснення систематичної самоосвітньої діяльності, адже наразі така діяльність є передумовою професійного зростання та самовдосконалення майбутнього працівника впродовж усієї фахової діяльності. Особливо це є актуальним у технічних галузях, оскільки на даному етапі розвитку суспільства інтенсивно оновлюються технології, здійснюються відкриття нових матеріалів, вдосконалюються системи управління.

Необхідність другої умови полягає в тому, що формування педагогічної компетентності студентів технічних спеціальностей є тривалим і має вирішуватися протягом усього процесу фахової підготовки.

Впровадження третьої педагогічної умови передбачає створення такого навчально-методичного забезпечення, який допоможе впровадити в освітній процес методи активного навчання та забезпечить цілеспрямований розвиток педагогічної компетентності студентів технічних спеціальностей.

Відповідно до четвертої педагогічної умови передбачається доцільне використання інформаційних технологій в процесі професійної освіти з метою розвитку педагогічної компетенції студентів технічних спеціальностей. Це дозволить враховуючи систематичне скорочення аудиторних занять, збільшення обсягу самостійної роботи студентів та особливості сучасного змішаного навчання ефективно організувати роботу та спростити оцінювання навчальних досягнень.

Висновки

Нами сформовані педагогічні умови формування педагогічної компетенції студентів технічних спеціальностей. Після визначення критеріїв, показників, рівнів та педагогічних умов формування правової компетенції вважаємо за доцільне сформулювати положення системи розвитку педагогічної компетентності фахівців технічного профілю у закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дембіцька С. В. Формування працезохоронної компетентності студентів економічних спеціальностей як складової їхньої професійної компетентності / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський, І. М. Кобилянська // Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті : матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 19–20 листопада 2020 року / за заг. ред. О. А. Жукової, А. І. Комишана. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. – С. 164-167.

2. Дембіцька С. В. Удосконалення організації науково-дослідної роботи студентів як складової професійної підготовки в закладах вищої освіти / С. В. Дембіцька, С. С. Пугач // Нова педагогічна думка. – 2020. – № 4 (104). – С.21–24.

3. Дембіцька С. В. Вдосконалення підготовки майбутніх фахівців механічної інженерії до працезохоронної професійної діяльності / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський // Матеріали I-ї міжнародної науково-практичної інтернет-конференції студентів та молодих науковців «Актуальні питання охорони праці у контексті сталого розвитку та європейської інтеграції України», 09-11 листопада 2020 р. – Х., ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2020 р. – С. 62–64.

4. Дембіцька С. В. Шляхи покращення професійної підготовки студентів закладів вищої освіти / С. В. Дембіцька, О. В. Кобилянський, О. М. Кравець // Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога: монографія. Вінниця: Твори, 2020. – С. 91–112.

5. Дембіцька С. В. Формування педагогічної компетентності викладачів закладів вищої освіти технічного профілю / С. В. Дембіцька, Я. Стемпень // Педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя: монографія / під ред. О. Акімової. Вінниця : «Твори», 2019. – С.120-135.

6. Ипполитова Н. Анализ понятия "педагогические условия" : сущность, классификация / Н. Ипполитова, Н. Стерхова // General and Professional Education. – 2012. – № 1. – С. 8–14.

7. Кобилянський, О. Використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. Кобилянський, С. Дембіцька // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014, вип. 132, с. 61–65.

8. Кобилянський, О. В., Дембіцька, С. В. Педагогічні умови використання інтернет-технологій у процесі вивчення безпеки життєдіяльності / О. В. Кобилянський, С. В. Дембіцька // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2014, вип. 38, с. 310–315.

Дембіцька Софія Віталіївна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, sofiyadem13@gmail.com

Кобилянська Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, irishakobilanska@gmail.com

Softya V. Dembitska - Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, sofiyadem13@gmail.com

Iryna M. Kobylanska - Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, irishakobilanska@gmail.com